

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

סילבוס לסטודנט/ית
תשע"ט 2018 - 2019

התערבויות חינוכיות, טיפוליות ואקטיביסטיות בשדה המיני

גבי שרון אורשלימי

יום ג' 16:00 – 18:00

שם המרצה: גבי שרון אורשלימי

שעת קבלה: שלישי, 13:00, בתאום מראש

דואל: sharon.orsh@gmail.com

תיאור כללי ויעדי הוראה:

הקורס יבחן כיצד המקצועות החינוכיים והטיפוליים עוסקים בנושאים של מין, מגדר ומיניות במסגרת הפרקטיקה שלהם עם אוכלוסיות מגוונות בחברה בישראל; ילדים/ות ונוער, להט"בקים, א/נשים עם מוגבלויות, בתקופת הבגרות הצעירה, ומתרבויות שונות; לצד זאת נבחן כיצד קבוצות שונות פועלות לקדם קבלה חברתית של ביטויים מיניים והעדפות מיניות החורגות מהנורמה, תוך החלת שיחים של זכויות, פמיניזם ותיאוריה קווירית על השדה המיני. נדון בשאלות אתיות ביחס להתמודדות עם מין ומיניות במסגרות טיפוליות וחינוכיות שונות ונבחן תפיסות אישיות ומקצועיות ביחס למיניות. בחלק הראשון של הקורס נמפה את השיח החינוכי-תרבותי-חינוכי-טיפולי ביחס למין, מגדר ומיניות. בחלק השני, נבדוק כיצד ארגונים חוץ ממסדיים מאתגרים את השיח המוסדי בנושא מין, מיניות ומגדר, ובחלקו השלישי של הקורס נבנה ארגז כלים לעבודה עם קהלי יעד שונים בתחום זה, במסגרות התערבות חינוכיות וטיפוליות.

דרישות הקורס והרכב הציון

10% השתתפות פעילה בדיונים בשיעורים תוך הפגנת בקיאות בקריאה הנדרשת וקריאת הרשות.
10% הצגה ביחיד או בזוגות של פעילות של ארגון חברתי, חינוכי או טיפולי משדה המיניות (אורך ההצגה עד 15 דק').

80% עבודה מסכמת: ניתוח אירוע /מקרה אקטואלי/מקרה היסטורי הקשור לנושאים הנדונים בקורס, בהתייחס לשלושה מאמרים שנקראו (לפחות). היקף של 5000 מילה. הנחיות מדויקות יינתנו במהלך הסמסטר.

חובת נוכחות.

יושר אקדמי:

הציפייה היא שהעבודות המוגשות בקורס זה תהיינה תוצר של עבודתם/ של הסטודנטיות/ים הרשומים/ות בקורס. הגשת עבודות שנעשו על ידי הסטודנטים/ות עבור קורס אחר, או עבודות שנעשו על ידי א/נשים שאינם רשומים בקורס ואינם מופיעים ברשימת המגישים של העבודה או העתקה של אפילו קטעים בודדים מעבודות שנקנו מסוכנויות ומאתרי אינטרנט נחשבים כהפרה של היושר האקדמי.

בכתיבת עבודות, כאשר יש שימוש ברעיונות המועלים במאמרים נהוג להביע את הרעיון במילים חדשות פרי עטו/ה של הכותב/ת ולציין מראה מקום להוגה הרעיון המקורי (קרי: שם המחבר ושנת המאמר בסוגריים). במקרה שיש שימוש במילות הוגה הרעיון, המחבר המקורי, יש לשים את הציטוט במירכאות ולציין מראה מקום. ציטוטים העולים על 40 מילים מוצגים בפסקה מוזחת (indent) עם מראה מקום. שימוש ברעיון המועלה במקור אחר ללא מראה מקום ו/או שימוש בניסוח המקורי ללא מראה מקום נחשבים לגניבה ספרותית, פלגיאט (plagiarism), ומפרים את כללי היושר האקדמי ובמקרים רבים אף נחשבים לעבירה פלילית.

לוח השיעורים + רשימה ביבליוגרפית

*יתכנו שינויים ברשימת הקריאה ובסדר השיעורים במהלך הסמסטר- סמסטר ב' כמו כן, ייתכנו הרצאות אורחות במהלך הקורס – מידע מדויק יינתן במהלך הסמסטר

שיעור 1: היסטוריה של המיניות מהעת העתיקה ועד הפוסט מודרניזם

מוטייה, ורוניק. מיניות : מבוא קצר מאד. ירושלים : מוסד ביאליק. פרק 1. 2014.

פוקו, מישל. תולדות המיניות – הרצון לדעת. ת"א : הקיבוץ המאוחד. עמודים 107-15. 1967.

Martin, Emily. (2001). The Woman in the Body: A Cultural Analysis of Reproduction Introduction, Part One and Part Two

שיעור 2: ההיסטוריה של החינוך המיני בישראל

אמיר, דלילה. הפסקות הריון כסוגיה מושתקת בישראל: על פרספקטיבה פמיניסטית ובין-לאומית ועל

דילמות ממסדיות ואישיות. הוצאת רסילנג, 2015. עמודים מדויקים ייתנו בשיעור.

סטולר ליס, שחלב ושוורץ שפרה. גוף אל גוף : אחיות ומהגרות בזירת הסדרת הלידות בישראל 1949 – 1956. סוציולוגיה ישראלית י"א(1), 2009, עמודים 89 – 111.

קאבאליון, גבריאלי. ההיסטוריה של מיסוד החינוך המיני וההסברה המינית בישראל. דוד ילין, 2007. ע"מ 105 – 146.

קוזמא, ליאת. אותו הסקס בדיוק – ייעוץ מיני ביישוב העברי בשנות השלושים. תיאוריה וביקורת 37. 2010. עמודים 96 – 124.

שיעור 3: מין, מגדר ומיניות בשיח התרבותי-חינוכי-טיפולי

שלסקי, ש., עורך. מיניות ומגדר בחינוך. תל אביב: רמות - אוניברסיטת תל-אביב.

תמיר, טל. עורכת. נשים לגופן : בריאות, גוף, מיניות, יחסים. בן שמן : מודן, פרק 1. 2011.

שיעורים 3-4 מבט ביקורתי על הטרוסקסואליות

ריץ', אדריאן. הטרוסקסואליות כפוייה והקיום הלסבי - 1980. בתוך : ד. באום וחבריה (עורכים), ללמוד פמיניזם : מקראה. מאמרים ומסמכי יסוד בחשיבה פמיניסטית. ת"א : הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 165-189. 2006.

הייט, שרי. *דו"ח הייט החדש : נשים ואהבה – מהפכה בהתהוותה*. ירושלים : כתר הוצאה לאור. 1991.

Holland, J., Ramazanoglu, C., Sharpe, S., & Thomson, R. (1998). *The Male in the head: Young people, heterosexuality and power*. London: The Tufnell Press.

McPhillips, K., Braun, V., & Gavey, N. (2001). Defining (hetero)sex: How imperative is the "coital imperative"? *Women's Studies International Forum* 24(2), 229 – 240.

רשות:

קונל, ר. הפוליטיקה של הגבריות בעת הזאת. בתוך : ר. קונל, גבריות, עמ' 253-271. פרדס : הוצאה לאור. 2009.

גיליגן, קרול. *בקול שונה – התיאוריה הפסיכולוגית והתפתחות האישה*. תל-אביב : ספריית הפועלים. 1995.

שיעור 5 : חינוך מיני פורמאלי ולא פורמאלי

ויסבלאי, אתי. חינוך מיני במערכת החינוך. הכנסת, מרכז המחקר והמידע, מרץ 2010.

רבינוביץ', מריה. חינוך למניעת מחלות מין בקרב נוער בישראל, הכנסת, מרכז המחקר והמידע, נובמבר 2010.

סיני גלזר, חגית וגלזר חודיק, נורית, "היום אני יודעת לשמור על עצמי הרבה יותר טוב" – הערכת תכנית לחינוך ומניעה בנושאי מין, מחלות מין ומיניות בקרב בני נוער במצבי סיכון ומצוקה. בטחון סוציאלי, אדר

תשע"א, מרץ 2011. גיליון 85, ע"מ 89 – 117.

שוורץ, ירון. נערים, מגדר וחינוך – ממשבר לפתרון: המעבר הנדרש מחינוך משמר-משמר מגדר, ל-חינוך מגיב למגדרי (GRP – Gender Responsive Pedagogy) סקירת ספרות וקווי מתאר לתוכנית פעולה, מאי 2013.

שיעור 6: שיח חינוכי תרבותי על פורנוגרפיה

מקינן, קתרין. "מיניות, פורנוגרפיה ושיטה: הנאה תחת הפטריארכיה, 1990". עמ' 376-414 בתוך דלית באום, דלילה אמיר, רונה ברייר-גארב, יפה ברלוביץ', דבורה גריינימן, שרון הלוי, דינה חרובי וסילביה פוגל-ביז'אווי (עורכות). **ללמוד פמיניזם: מקראה**. סדרת מגדרים. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. 2006.

זיו, עמליה. "בין סחורות מיניות לסובייקטים מיניים: המחלוקת הפמיניסטית על פורנוגרפיה". **תיאוריה וביקורת** 25: 163-194. 2004.

שיעור 7: מדיניות תכנון ילודה כמקרה בוחן

אמיר, דלילה. **הפסקות הריון כסוגיה מושקת בישראל: על פרספקטיבה פמיניסטית ובין-לאומית ועל דילמות ממסדיות ואישיות**. הוצאת רסילנג, 2015.

טריגר, צבי. על הרגולציה של שירותי הפרייון בישראל. מתוך: **מסדירים רגולציה: משפט ומדיניות**. 2016.

שטופלר, גילה. מדיניותה הדמוגרפית של ישראל בתחום הילודה וזכויות נשים ומיעוטים. משפט וממשל, (י"א), תשס"ח.

אייל, חדווה. דפו פרובה: אמצעי מניעה למניעת הריון באמצעות זריקה: על מדיניות השימוש בקרב נשות הקהילה האתיופית בישראל. אישה לאישה, מרכז פמיניסטי חיפה.

שיעורים 8-9: מבוכה, הדחקה, שקיפות והתעלמות: מין ומיניות להטב"קית במערכות החינוך והטיפול

שילה, גיא. החיים בוורוד: בני נוער וצעירים הומואים, לסביות, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים, פרק 2: תהליך גיבוש הנטייה המינית. תל אביב: רסילנג. 2007.

שילה, גיא. החיים בוורוד – בני נוער וצעירים הומואים, לסביות, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים, פרק 10 (עמ' 193-208). תל אביב: רסלינג. 2007.

שיעור 10 : מיניות ומוגבלות

Tapper M. S. (2000). Sexuality and Disability: The Missing Discourse of Pleasure. Sexuality and Disability, Vol-18 (4), 283-290.

RASHIKJ, O., & TRAJKOVSKI, V. (2009). Sex education of persons with disabilities. Journal of Special Education and Rehabilitation, 10(1), 7-24.

תמיר, טל. עורכת. נשים לגופן : בריאות, גוף, מיניות, יחסים. בן שמן : מודן. פרק 8. 2011.

שיעור 11-12 : אלימות מינית, תרבות האונס והתערבות במרחבים חינוכיים טיפוליים

Singh, S., Orwat, J., & Grossman, S. (2011). A protection motivation theory application to date rape education. Psychology, Health & Medicine, 16(6), 727-735.

שיעור 13 : מיניות וחינוך – הלכה למעשה

שיעורים 14-15 : אלטרנטיבות, מאבקים ולמידה מהצלחות

תמיר, טל. עורכת. נשים לגופן : בריאות, גוף, מיניות, יחסים. בן שמן : מודן. פרק 22. 2011.

Murphy M and Ribarsky,E (2013) Activities for Teaching Gender and Sexuality in the University Classroom, Chapter 24 Gender norms violations and analysis p. 143-201, Chapter 30 Us and then: teaching students to analyze gender in global context p. 234-240.